

INTERVIEW

Het ^{rijzen} en ^{dalen} van **zinnen**

De Almelose dichteres Hanneke van Schooten werkte een maand in Bergen, in het huis van Adriaan Roland Holst. „Misschien kun je al mijn werk wel als één gedicht lezen.”

Theo Hakkert

In de slaapkamer boven laat ze de beroemde spiegel zien. Hier sliep Adriaan Roland Holst (1888-1976), bij leven al erkend als ‘De prins der dichters’. Ontelbare keren moet hij langs de smalle, hoge spiegel zijn gelopen. Soms werd de reflectie hem te veel. Het waren momenten van angst voor zelfontmoeting, zoals hij ook bindingsangst had. Met tientallen vrouwen heeft hij kortstondig verkeer, nooit zou hij zich binden.

Van de onaantastbare status die hij genoot, is in deze tijd geen voorstelling meer te maken. De man was een levend monument, zijn bundel *Een winter aan zee* een mijlpaal in de letteren. Even groot was zijn reputatie als rokkenjager. Tal van anekdotes doen de ronde. Hoe hij nog op hoge leeftijd in Bergense etablissementen dames op hun achterste tikte, met deze uitvlucht achter de hand: ‘Ik sla graag een goed figuur’.

„Collega’s die hier hebben gelogeerd, zeggen dat ze de spoken hebben ontwaard die hij in de spiegel heeft gezien”, zegt Hanneke van Schooten, de dichteres uit Almelo die deze maand in het huis van Adriaan Roland Holst heeft gelogeerd. Dichters en schrijvers, maar ook regisseurs kunnen sinds 2002 dit prachtige huis aan de rand van Bergen gebruiken om een maand ongestoord te werken.

Naast de slaapkamer bevindt zich de cel van Adriaan Roland Holst, hier schreef hij zijn gedichten. Een kale muur, met een raam dat ooit uitzag op zee. Het uitzicht wordt nu versperd door lommer.

Voor Hanneke van Schooten en de andere dichters staat in de woonkamer een hedendaags bureau. Op de salontafel de biografie van Roland Holst, beduimd door de vele logés.

Inspireert het, deze omgeving?

„Ik moet volmondig ‘ja’ zeggen. Al zijn werk ligt hier. En je gaat hem dan toch herlezen. Technisch zit het zo goed in elkaar, daar kun je echt van leren. Ik heb me ook in het huis verdiept. Zijn vader heeft het laten zetten in 1921. Dat hij hier alleen zou wonen, was een opdracht die hij zo heeft gevoeld. Hij is bewust eenzaam gebleven.”

Herken je dat?

„Dat je eenzaam moet zijn om te schrijven, herken ik wel. Je moet geen mensen om je

“

Als je alleen bent, ben je ontvankelijker voor alles wat op je afkomt

heen hebben, dan kun je in rust werken. Je bent ook ontvankelijker als je alleen bent. Daarom is het goed dat ik hier alleen zit. Eenzaamheid is voor mij een voorwaarde om te kunnen schrijven. Gewoon rustig nadenken over de dingen. Als je alleen bent, en dat ben ik al heel lang, sinds de dood van mijn man in 2005, ben je ontvankelijker. Voor schoonheid, voor alles wat op je afkomt. Ga naar een museum, naar een toneelstuk, een film, alles komt heftiger binnen.”

Hoe komt dat?

„Ik moet altijd denken aan Thomas Mann, *Der Tod in Venedig*. Die man dwaalt door de stad en hij wordt ontvankelijk voor alles. Als je met zijn tweeën bent, babbel je meer, ben je op elkaar ingesteld. Als je alleen bent, moet je het allemaal zelf verwerken. Voor mij is dat heftiger.”

Kun je hier goed werken?

„Hier heb ik een lege agenda. Een maand buiten beeld. Geen telefoontjes. Ik doe nogal wat bestuurlijk cultureel werk, maar iedereen weet dat ik weg ben. Je staat hier ‘s ochtends op, schiet in een oude trui en broek en gaat werken. De hele dag ligt voor je. Dat is ideaal. Dan kun je het laten komen zoals het komt.”

En thuis in Almelo gewoon de telefoon eruit?

„Dat werkt toch anders. Je komt mensen tegen, je hebt afspraken. Ik zit in de jury van de Willem Wilminck Dichtwedstrijd en in de werkgroep Muurgedichten. Het hoofd is niet vrij om, zoals hier, alles uit te werken.”

Sinds haar pensionering is Hanneke van Schooten fulltime dichteres. Nu kan het. Tot dat moment combineerde ze haar dichterschap met een aanstelling als universitair hoofddocent Staatsrecht aan de universiteit in Tilburg. Om te wennen aan een nieuw leven zonder agenda en universiteit verbleef ze in 2012, met korte onderbrekingen, een jaar op Schiermonnikoog. De gedichtenbundel *Getijden* die daar is ontstaan, heeft ze hier in Bergen op de kast gezet, naast een exemplaar van *Een winter aan zee* van Roland Holst. Op beide omslagen de zee. „Zee geeft me iets wat altijd blijft. Een oer gevoel. Als ik er niet meer ben, is de zee er nog steeds. Het geeft je een idee, ook al klinkt het zo zwaar, van eeuwigheid. Ik heb dat hier trouwens minder dan op Schier-

